

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3423/23
10.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Миленије Петричевић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасминка Шпирић, адвокат из Ваљева, Карађорђева 106/1, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Станишић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића 2, ради утврђења, одлучујући о жалби тужиље, изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П 671/18 од 7.3.2023. године, у седници већа одржаној дана 10.7.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П 671/18 од 7.3.2023. године у ставовима првом, другом, четвртном и петом изреке.

УКИДА СЕ решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П 671/18 од 7.3.2023. године и предмет у том делу **ВРАЋА** истом суду, на поновно одлучивање.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је по основу стицања у ванбрачној, а затим и брачној заједници са правним претходником, оцем туженог ББ из ..., постала сувласник са уделом од 1/2 на непокретности – породичној стамбеној кући површине 61,36 м², спратност П, постојећој на к.п.бр..., која је уписана у ЛН ... КО ..., а која кућа се састоји од дневног боравка са кухињом, ходника и две спаваће собе, оставе, купатила, терасе и котларнице, те да је тужени дужан трпети и признати да се без његовог даљег образложења тужилја упише као сувласник у катастру непокретности са сувласничким

уделом од 1/2 описане непокретности, као неоснован. Ставом другим изреке одбијен је евентуални тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да на име доприноса увећању вредности имовине правног претходника туженог – породичној стамбеној кући површине 61,36 м², спратност II, постојећој на к.п.бр..., која је уписана у ЛН ... КО ..., а која кућа се састоји од дневног боравка са кухињом, ходника и две спаваће собе, оставе, купатила, терасе и котларнице, тужиљи исплати износ од 1.375.844,26 динара, са законском затезном каматом почев од 15.11.2022. године до исплате, као неоснован. Ставом трећим изреке одбијен је захтев тужиље за ослобађање од плаћања трошкова судске таксе. Ставом четвртим изреке одбијен је предлог за одређивање привремене мере којим је тужиља тражила да се забрани туженом свако располагање, отуђење и оптерећење породичне стамбене куће која се налази на к.п.бр... КО ... Ставом петим изреке обавезана је тужиља да туженом плати на име трошкова парничног поступка износ од 182.450,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужиља, из свих законских разлога, предвиђених одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражила.

Тужени је одговорио на жалбу тужиље. Трошкове другостепеног поступка је одређено тражио.

Испитујући правилност побијане пресуде, у оквиру законских овлашћења из одредбе члана 386. Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиље делимично основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима у жалби тужиље, није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП у односу на одлуке из става првог, другог, четвртог и петог изреке побијане пресуде, будући да је изрека пресуде у том делу јасна и разумљива, да не противречи сама себи, ни разлозима који су дати у погледу свих битних чињеница, а јасно произлазе из садржине изведених доказа, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је са правним претходником туженог, његовим оцем сада пок. ВВ, била у ванбрачној заједници од 2008. године, а у браку од 24.10.2011. године. Отац туженог је пре смрти покренуо поступак за развод брака, који је окончан правноснажном пресудом Основног суда у Лазаревцу П2 82/17 од 5.9.2017. године којом је утврђено да постоји основ за развод брака. Пре заснивања ванбрачне заједнице сада пок. ВВ је купио к.п. ... КО ..., на којој је започео изградњу објекта површине 61,36 м² и својим радом и средствима од зараде које је остваривао као радник Градске чистоће у Београду и путем кредита озидео је стамбени објекат, ставио га под кров и оспособио за становање једну просторију. Након заснивања ванбрачне заједнице са тужиљом, која је исто тако имала зараду од рада по ресторанима, као и код трећих лица, тужиља је заједно са оцем туженог вршила одређена улагања ради опремања куће и уподобљавања за становање, и то одређене

занатске радове на унутрашњости куће, затим израде фасаде, затварања терасе, постављања подстанице и увођења грејања. Отац туженог је поред зараде остварио и одређена средства од отпремнине, док је тужила стекла одређена новчана средства продајом стана у ... у ..., по основу уговора о купопродаји од 14.7.2011. године у износу од 25.000 гривни. Сада пок. ВВ имао је обуставе од зараде по основу кредита код Континентал банке, као и по основу поступка извршења који је покренут пред првостепеним судом И 521/97, што је исказано у његовим обрачунским листама. Фактичка брачна заједница престала је у јулу 2014. године, а отац туженог је преминуо 2015. године. На основу налаза и мишљења вештака грађевинске струке утврђено је да је на дан вештачења грађевинска вредност стамбеног објекта износила 2.293.073,77 динара, за објекат површине 61,36 м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и одредби члана 171 став 1, 177. и 180. Породичног закона – ПЗ, првостепени суд је закључио да су основни и евентуални тужбени захтеви тужиле неосновани. Како је у моменту заснивања ванбрачне заједнице између тужиле и правног претходника туженог спорни објекат био изграђен на к.п.бр. ... КО ..., површине 61,36 м, те једна просторија унутар објекта опремљена за становање, то првостепени суд налази да тужила нема право на стварноправни удео у стицању ове непокретности у траженом сувласничком уделу од 1/2, због чега је одбио основни тужбени захтев. У погледу евентуалног тужбеног захтева првостепени суд је закључио да је тужила својим радом и средствима у одређеном обиму учествовала у даљем опремању и привођењу намени предметног стамбеног објекта, при чему је допринела извођењу одређених радова и то постављања подова, инсталација у другим деловима куће, увођењу грејања и сл., али и да тужила није доказала у ком обиму је допринела. Грађевинским вештачењем утврђена је грађевинска вредност стамбеног објекта у износу од 2.293.073,77 динара у новембру 2022. године, али тужила није доказала висину својих примања и улагања средстава од продаје стана у спорни стамбени објекат, на који налаз и мишљење вештака парничне странке нису имале примедбе.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8 ЗПП. Наводима у жалби тужиле, којима се не предлажу нови докази у смислу члана 372. ЗПП, утврђено чињенично стање није доведено у сумњу.

Неосновано се наводима у жалби тужиле указује да првостепени суд није извео доказ саслушањем сведока ГГ на околност извођења грађевинских радова на спорној непокретности, као и сведока ДД на околност градње и уређивања куће заједничким средствима супружника, иако није решењем одбио ове доказне предлоге нити је пуномоћник тужиле одустао од ових доказних предлога. Супротно наводима у жалби, првостепени суд је на рочишту одржаном 29.9.2022. године одбио предлог за извођење доказа саслушањем сведока ГГ, док је на рочишту 20.7.2022. године тужила одустала од саслушања сведока ДД због здравственог стања сведока, па ове наводе не може са успехом истицати у жалби.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је одбио тужбене захтеве тужиле. У погледу основног стварно-правног захтева тужиле првостепени суд је правилно закључио да је у моменту заснивања ванбрачне заједнице између тужиле и сада пок.ВВ спорни

стамбени објекат био изграђен и стављен под кров, са оспособљеном једном просторијом за становање, те да стога, по становишту другостепеног суда, исти представља посебну имовину правног претходника туженог у смислу члана 168. ПЗ.

Одредбом члана 170. ПЗ предвиђено је да ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до незнатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу (став 1.). Ако је током трајања заједничког живота у браку дошло до знатног увећања вредности посебне имовине једног супружника, други супружник има право удела у тој имовини сразмерно свом доприносу (став 2.). Одредбом члана 191. истог закона предвиђено је да се на имовинске односе ванбрачног партнера сходно примењују одредбе закона о имовинским односима супружника (став 2.).

Имајући у виду наведене одредбе закона, као и чињеницу да је током првостепеног поступка изведен доказ вештачењем од стране вештака грађевинске струке којим је утврђена грађевинска вредност објекта, на који налаз и мишљење парничне странке нису имале примедбе, нити предлоге за допунским вештачењем, правилно је првостепени суд, применом правила о терету доказивања, закључио да тужиља није доказала у ком обиму је тужиља учествовала у даљем опремању и привођењу намени спорног стамбеног објекта. Првостепени суд правилно закључује да је из исказа саслушаних сведока и саме тужиље утврђено да је она својим средствима допринела заједно са оцем туженог извођењу одређених радова, али да с тим у вези, и по налажењу другостепеног суда, није доказала у ком обиму је допринела завршетку стамбеног објекта, односно да ли су ти радови инвестициони и колика је вредност тих изведених радова. С тим у вези, неосновано се наводима у жалби указује да првостепени суд није одредио природу улагања тужиље, да ли су та улагања знатна или не, као и саму вредност наведених радова. Ово стога што тужиља која је предложила вештачење од стране вештака грађевинске струке, у предлогу за извођење тог доказа није назначила предмет вештачења, сагласно својој дужности предвиђеној одредбом члана 260. став 1. ЗПП, нити је на налаз и мишљење вештака имала примедби, односно тражила допунско вештачење на околност да ли су изведени радови имали карактер инвестиционих радова, те да вештак определи вредност тих радова, па ове наводе не може са успехом истицати у другостепеном поступку. Стога је првостепени суд правилном применом правила о терету доказивања одбио како основни, тако и евентуални тужбени захтев, при чему је из наведених разлога без значаја и жалбени навод да тужиља није доказала висину својих прихода и с тим у вези, свој допринос у стицању предметне непокретности.

Како се ни осталим наводима у жалби тужиље законитост и правилност побијане пресуде не доводи у сумњу, а које другостепени суд посебно не образлаже сагласно овлашћењу из одредбе члана 396. ЗПП, на основу члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Потврђена је, на основу одредбе члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима парничног поступка која је донета правилном применом одредби чл. 150, 153. и 154, а њихова висина правилно је обрачуната на основу Таксене и Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, сагласно чл. 277. и 324. ЗОО.

Потврђена је, применом члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука којим је одбијен предлог за одређивање привремене мере забране туженом сваког располагања, отуђења и оптерећења породичне стамбене куће која се налази на кп.бр. ... КО ..., будући да нису били испуњени услови из члана 449. ЗИО.

Међутим, основано се у жалби тужиле указује да је приликом доношења побијаног решења којим је одбијен захтев тужиле за ослобађање од плаћања трошкова судске таксе учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП. Ово стога што одлука у наведеном делу не садржи разлоге о одлучним чињеницама, због чега је суд мишљења да нису испуњени услови предвиђени одредбом члана 168. ЗПП. Тужилца основано у жалби истиче да је пуномоћник тужиле доставио доказе на рочишту 05.11.2019. године, да је тужилца корисник социјалне помоћи и да се налази у тешкој финансијској ситуацији, без решеног стамбеног питања, при чему првостепени суд не даје ниједан конкретан разлог због чега сматра да достављени докази не оправдавају доношење одлуке о ослобађању тужиле од плаћања трошкова судских такси. Имајући у виду да су изостали разлози првостепеног суда за доношење побијаног решења, исто је морало бити укинато, применом члана 401. тачка 3. ЗПП и предмет у том делу враћен на поновно одлучивање. Првостепени суд ће оценити приложене доказе од стране тужиле и поново преиспитати своју одлуку у погледу испуњености услова предвиђених чланом 168. ЗПП за ослобађање тужиле од плаћања трошкова судских такси.

Одбијен је захтев тужиле и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка, будући да тужилца није успела у жалбеном поступку, осим у незнатном делу који се односи на њен захтев за ослобађање од плаћања трошкова судских такси, док одговор на жалбу није обавезна парнична радња па самим тим ни нужан трошак, применом одредби чл. 153, 154. и 165. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**